

רעפ 36639-03-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ברע"פ 36639-03-25

לפני: כבוד השופט יחיאל כשר

המבקש: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט
המחוזי מרכז - לוד (השופט מ' אבן חן), מיום
23.2.2025, ב-עמ"ת 33568-02-25

בשם המבקש:

החלטה

לפניי בקשת רשות לערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז - לוד (השופט מ' אבן חן), מיום 23.2.2025, ב-עמ"ת 33568-02-25, במסגרתה נדחה ערר על החלטת בית משפט השלום בראשון-לציון מיום 12.2.2025, ב-מ"ת 26561-11-24, לעצור את המבקש עד לתום ההליכים נגדו.

רקע ותיאור ההליכים

1. ביום 12.11.2024 הוגש כנגד המבקש כתב אישום. על-פי הנטען בכתב האישום, לאחר שקשר קשר עם אחר שזהותו אינה ידועה למשיבה, ביום 9.11.2024, בסמוך לשעה 22:00, חצה המבקש (שהינו יליד שנת 2007) את גדר הביטחון, ונכנס לשטחי ישראל ללא היתר. לאחר מכן, ביום 10.11.2024, בסביבות השעה 03:28, פרץ המבקש, יחד עם אחרים, לרכב, באמצעות שימוש במפתח משוכפל, ולאחר מכן נכנס לרכב והחל בנסיעה. בסמוך לשעה 04:00 הגיע המבקש למחסום שהציב כוח משטרה. אחד השוטרים כרז למבקש לכבות את הרכב, אך המבקש נסע משם במהירות

תוך שהוא נע בין נתיבים. לבסוף עצר המבקש בשולי הדרך מימין, יצא מהרכב והחל במנוסה, אך שני שוטרים השתלטו עליו ועצרו אותו. בנוסף, התברר כי המבקש מעולם לא החזיק ברישיון נהיגה.

בגין האמור, הואשם המבקש בעבירות של כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק לפי סעיפים 12(1) ו-12(4) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952; קשירת קשר לעשות פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); פריצה לרכב לפי סעיף 413 ורישא לחוק העונשין; חבלה במזיד ברכב לפי סעיף 413 לחוק העונשין; גניבת רכב לפי סעיף 413 לחוק העונשין; נהיגה פוחזת של רכב לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] ונהיגה ברכב ללא ביטוח לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התשל"ל-1970.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה, לבית משפט השלום בראשון-לציון, בקשה למעצר המבקש עד לתום ההליכים נגדו. בהתאם להוראת בית משפט השלום, הגיש שירות המבחן לנוער, ביום 18.11.2024, תסקיר בעניינו של המבקש. בתסקיר צוין כי המבקש לא הציע ערב ספציפי, אך טען כי לאביו יש מכרים ביפו שיכולים לערוב לו. בתוך כך, צוין כי שירות המבחן לא הצליח ליצור קשר עם אותם מכרים, כך שלא עלה בידיו להתייחס לחלופת המעצר שהוצעה על-ידי אביו של המבקש; אך ככל שלדיון בבית המשפט יגיעו הערבים יוכל בית המשפט להתרשם מהתאמתם ולקבל החלטה בעניין.

3. לאחר הגשת התסקיר, ביום 1.12.2024, התקיים בבית משפט השלום דיון בבקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו. במסגרת דיון זה, הסכים בא-כוח המבקש לקיומן של ראיות לכאורה, פרט לעניין העבירה של נהיגה פוחזת. כמו כן, לדיון זה התייצבה אזרחית ישראלית שנמצאת בקשר עם משפחתו של המבקש שהביעה נכונות לערוב לו. בתום הדיון, נעתר בית משפט השלום (השופט י' קדר), לבקשת המשיבה לעצור את המבקש עד לתום ההליכים נגדו. בהחלטתו, קבע בית משפט השלום כי נסיבות ביצוע העבירות בהן מואשם המבקש, אשר בוצעו במהלך תקופת המלחמה, מצדיקות את מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו. בתוך כך, בית המשפט קבע כי הגם שהמבקש קטין, הוא קרוב לגיל בגרות, ובשל כך פוחת משקלו של סעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, הקובע כי מעצרו של קטין יהיה מוצא אחרון. כמו כן, בית המשפט ציין כי לאחר שנתבקש לעצור על-ידי השוטרים במחסום, ניסה המבקש להימלט. על רקע זה, ובהתחשב בכך שהמבקש תושב יהודה ושומרון, קבע בית המשפט, כי קמה עילה למעצר המבקש, גם מחמת חשש להימלטות.

למען שלמות התמונה, יצוין כי לאור הערות בית משפט השלום בהחלטתו, תוקן כתב האישום כך שעבירת הנהיגה הפוחזת בה הואשם המבקש הוחלפה בעבירה קלה יותר, של נהיגה בקלות ראש לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין.

4. המבקש הגיש, לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד, ערר על החלטת בית משפט השלום. ביום 22.12.2024 קיבל בית המשפט המחוזי (השופט מ' אבן חן; עמ"ת 19097-12-24) את הערר. בהחלטתו, קבע בית המשפט המחוזי כי על אף שהמבקש מואשם בעבירות חמורות, מדובר בקטין, ללא עבר פלילי, אשר הוצעו בעניינו כערבים שני ישראלים המוכנים לחתום ערבויות ולהפקיד סכום כסף על מנת להבטיח שהמבקש יתייצב לדיונים בעניינו. בנסיבות אלה, קבע בית המשפט המחוזי כי יש לבחון חלופות מעצר שיש בהן כדי להפיג את החשש מהימלטות ולאין את מסוכנות המבקש. משכך, הוחזר התיק לבית משפט השלום לבחינת חלופת המעצר המוצעת, לרבות הערבים שהוצעו במסגרתה. יצוין כי בחינת הערבים נעשתה בהמשך להמלצה לכך, בתסקיר שירות המבחן לנוער מיום 18.11.2024, שהוגש עוד קודם לכן לבית משפט השלום.

5. ביום 24.12.2024 התקיים דיון בבית משפט השלום, אליו התייצבו שלושה ערבים פוטנציאליים. בתום הדיון, ולאחר שבחן את הערבים, שב בית משפט השלום (השופט י' קדר; מ"ת 26561-11-24) והורה על מעצר המבקש עד לתום ההליכים נגדו. בהחלטתו, קבע בית משפט השלום כי מידת האמון שניתן ליתן במבקש כי יתייצב לדיוני בית המשפט בעניינו, הינה נמוכה. בית המשפט הוסיף וקבע כי על הערבים להיות בעלי מרות מוגברת על המבקש, וכי הערבים שהוצעו אינם עומדים בדרישה זו. זאת משום שהערבים המוצעים הינם צעירים יחסית, אינם קרובים פיזית למבקש והיכרותם עם המבקש אינה משמעותית (מכירים את אביו, אך לא אותו). לכן, התרשם בית המשפט כי לא יהיה ביכולתם של הערבים לכפות על המבקש להיכנס לישראל ולהתייצב למשפטו, אם יידרשו לכך. עוד צוין בית המשפט כי לשיטתו, מדיניות מקלה של שחרור קטינים המואשמים בעבירות מהסוג בהן הואשם המבקש, עלולה להגביר את התופעה החוזרת של כניסת קטינים לישראל, ללא היתר ולצורך גניבת רכבים.

6. על החלטתו של בית משפט השלום מיום 24.12.2024 הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי. בהחלטתו מיום 31.12.2024, דחה בית המשפט המחוזי (השופט מ' אבן חן; עמ"ת 67086-01-25), את הערר. בית המשפט המחוזי קבע כי משבחן בית משפט השלום את הערבים, ומצא כי החלופה המוצעת אינה מתאימה, לא נפל פגם בהחלטתו. על החלטה זו הגיש המבקש בקשת רשות ערעור לבית משפט זה, ובתום הדיון בבקשה, ביום 2.2.2025, נקבע כדלקמן:

"בהמלצת בית המשפט המדינה לא התנגדה להחזרת התיק לבחינה של חלופת מעצר נוספת בבית משפט השלום תוך שהיא שומרת על עמדתה ביחס לחלופה שהוצעה. באי-כוחו של המבקש קיבלו על עצמם לנסות לשפר את החלופה המוצעת, בין השאר על דרך של החלפת המפקח הצעיר ביותר במי שגילו לא יהיה דומה לזה של המבקש וכן על דרך חיזוק הערבויות. לשני הצדדים שמורות מלוא הטענות ובית משפט השלום ינהג כחכמתו, תוך שהוא נותן מלוא דעתו למכלול הנסיבות ולשיפור החלופה שתוצג" (השופט ד' ברק-ארז; ברע"פ 34169-01-25).

7. בהמשך להחלטתו של בית משפט זה, ביום 6.2.2025 דן בית המשפט לנוער בבית משפט השלום בראשון-לציון, בשלישית, בענייניו של המבקש. בדיון הוצע ערב חלופי, מבוגר יותר מהערב הצעיר ביותר בחלופה הקודמת. בהחלטתו, שניתנה ביום 12.2.2025, קבע בית המשפט (השופט י' קדר; מ"ת 24-11-26561), כי אמנם מדובר בחלופה משופרת, אלא שלהשקפתו אין בה די. זאת משום שלהשקפתו של בית המשפט, בנסיבות המקרה, על הערבים להיות בעלי מרות מוגברת, שכן הם מצויים במרחק פיזי מהמבקש ועל כן נדרש שמכוח מעמדם יוכלו לכפות עליו להימנע מביצוע עבירות, ולכפות עליו להתייבב לדיון. בית המשפט קבע כי הערבים שהוצעו אינם עומדים בדרישה זו, שכן הם אינם מכירים את המבקש. נוסף על כך, ציין בית המשפט כי סכום הערבות לא הוגדל והמבקש טען שאין ביכולתו לעמוד בהפקדת סכום גבוה יותר. עוד הוסיף בית המשפט כי לנוכח המסוכנות וחשש ההימלטות, אף לו היה מוצע להפקיד סכום גבוה יותר - לא בהכרח היה הדבר מטה את הכף לטובת חלופת המעצר.

בסיום החלטתו, חזר בית המשפט על עמדתו בהחלטותיו הקודמות, לפיה להיותו של המבקש קטין יש משקל נמוך יחסית לאור קרבת המבקש לגיל הבגרות, וכי לנוכח היקפי תופעת גניבות הרכב ביד צעירים וקטינים מהשטחים, שחרור לחלופת מעצר עלול ליצור תמריץ בעייתי שיפגע באכיפה.

8. גם על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי, שנדחה ביום 23.2.2025. בהחלטתו, קבע בית המשפט המחוזי (השופט מ' אבן חן; עמ"ת 25-02-33568), כי גם בהחלטתו זו שקל בית המשפט קמא היטב את השיקולים הרלוונטיים. בית המשפט התייחס לגניבת רכב כאל מכת מדינה, ועמד, כפי שעשה בהחלטותיו הקודמות, על המסוכנות והחשש להימלטות הקשורים במבקש. בהמשך לקביעת בית המשפט קמא, קבע אף בית המשפט המחוזי כי אין בחלופה שהוצעה משום שיפור מספק לעומת החלופה הקודמת שהוצעה. להשקפתו, בהינתן שהמבקש הוא תושב האזור ולא ניתן לקבוע תנאים מגבילים כגון מעצר בית או מעצר בפיקוח אלקטרוני, והערבים אינם מצויים בקרבה פיזית למבקש, הרי שנדרש כי הערבים יהיו בעלי מרות מוגברת על המבקש, ואין להתערב בקביעתו של בית המשפט קמא כי הערבים שהוצעו אינם כאלה.

9. על החלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 23.2.2025, הוגשה בקשת רשות הערר שבפניי. בבקשתו, טוען המבקש כי החלטת בית משפט השלום, אשר הורתה על מעצרו עד לתום ההליכים נגדו, התבססה על הנימוק כי העבירות בהן מואשם המבקש מהוות "מכת מדינה", כך שקיים צורך לנקוט לגביהן מדיניות מחמירה, מטעמים הרתעתיים. מסיבה זו, לטענת המבקש, מתעוררת בעניין דן שאלה החורגת מעניינו הפרטני, שכן שיקולי הרתעה זרים לתכליות דיני המעצרים.

המבקש מוסיף וטוען כי שגה בית המשפט המחוזי משדחה את עררו, שכן בעקבות החלטת בית משפט זה מיום 2.2.2025, שיפר המבקש את הערבים ואת הערבויות שהוצעו על-ידו באופן ניכר. על כן,

לטענתו, החלטת בית משפט השלום להורות על מעצרו עד לתום ההליכים, גם לאחר שהוצעו על-ידו ערבים וערבויות משופרים, סותרת את החלטתו האמורה של בית משפט זה. עוד טוען המבקש כי המקרה מעלה סוגיה עקרונית, כיוון שדרישות בתי המשפט קמא לעניין הערבים, זהותם ויכולותיהם, מציבות קשיים משמעותיים למדי בפני תושבי השטחים. לבסוף, לעמדת המערער לא נתנו בתי המשפט קמא משקל מספק לחלוף הזמן במקרה זה, ויש במעצר של חמישה חודשים כדי להטות את הכף לטובת שחרור המבקש.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערר, על נספחיה, ובהחלטות הקודמות בהליכים הנוגעים למעצרו של המבקש, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

כידוע, בית משפט זה יעתר לבקשת רשות לערור ב-"גלגול שלישי" רק במקרים חריגים, שבהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים להליך, או כאשר דחיית הבקשה תגרום לעיוות דין חמור (ראו, מני רבים: ברע"פ 31692-03-25 שטריט נ' משטרת ישראל משטרת חדרה, פסקה 5 (30.3.2025); ברע"פ 29262-10-24 עזאם נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (20.11.2024); ברע"פ 31902-10-24 אנשין נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (12.11.2024)). הבקשה שבפניי אינה מגלמת מקרה שכזה, ולהלן אפרט.

11. תחילה אציין כי צודק המבקש כי ההנמקה שעבירה פלונית מהווה "מכת מדינה", כך שיש צורך בנקיטה מדיניות מחמירה לגביה מטעמים הרתעתיים, אינה יכולה, כשלעצמה, להוות טעם למעצר נאשם עד לתום ההליכים נגדו. כך קבע בית משפט זה בהרכב מורחב בפסק הדין ב-דנ"פ 2316/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(4) 589 (1995), לגבי אותן העבירות בהן מואשם המבקש (וראו גם: בש"פ 6766/22 סעאפין נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (13.11.2022)).

יחד עם זאת, בניגוד לטענת המבקש, החלטתו של בית משפט השלום להורות על מעצרו עד לתום ההליכים, לא התבססה אך ורק על הטעם שהעבירות שהוא מואשם בהן מהוות "מכת מדינה".

בית משפט השלום בחן את הערבים והערבויות שהוצעו על-ידי המבקש, ומצא כי אין בהם כדי לאיין את החשש להימלטות המבקש. אמנם, בהחלטתו של בית משפט זה מיום 2.2.2025 (ברע"פ 34169-01-25), נקבע כי המבקש ינסה להציג חלופה משופרת, הכוללת החלפה של המפקח הצעיר במפקח מבוגר יותר, וכן חיזוק הערבויות, אך הודגש בה כי: "בית משפט השלום ינהג כחכמתו, תוך שהוא נותן מלוא דעתו למכלול הנסיבות ולשיפור החלופה שתוצג". על כן, לבית משפט השלום נתון היה שיקול דעת רחב בהקשר זה, לבחון את החלופה החדשה שהוצעה על ידי המבקש ולהכריע בה

כחכמתו. משכך, בשלב זה, החלטתו של בית משפט השלום הינה החלטה יישומית במהותה, העולה בקנה אחד עם החלטתו של בית משפט זה, ואשר איננה מעוררת כל סוגיה החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או גורמת לעיוות דין (ראו והשוו: בש"פ 7251/22 פרעון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (17.11.2022)).

12. אשר לטענה כי בית משפט השלום לא נתן משקל מספק לחלוף הזמן מאז מעצרו של המבקש - בנקודת הזמן הנוכחית, ובהתאם לקביעתו של בית משפט השלום כי אין בחלופות שהציע המבקש כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו ואת החשש להימלטותו, אינני סבור כי חלוף הזמן, כשלעצמו, מצדיק התערבות בהחלטה זו, במסגרת ערר ב-"גלגול שלישי". עם זאת, לא יהיה זה למותר לציין כי בתקופה הקרובה יחלפו תשעה חודשים מאז מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו, וככל שהמשיבה תהא מעוניינת להאריך את מעצרו, יהיה עליה להגיש בקשה מתאימה לבית משפט זה. עוד יצוין כי עומדת למבקש, הזכות להגיש, במועד מתאים, בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו, בה יוכל גם לבקש לשפר את החלופות שהוצעו על-ידו, לרבות על דרך הצעת הפקדת ערבות כספית בשיעור גבוה יותר.

13. סוף דבר: לאור כל האמור לעיל, בקשת רשות הערר נדחית בזאת.

ניתנה היום, ט' ניסן
תשפ"ה (07 אפריל
2025).

יחיאל כשר
שופט